

Дзвоник

№192

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 16 рік видання, квітень, 2023 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 192, 2023 р.

*Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.*

ISSN 2501-2630

ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:
Головний редактор: Людмила Дорош
Редактор: Ольга Сенишин
Редколегія: Міхаєла Гербіл, Іван Ковач,
Михайло Михайлюк, Михайло Трайста

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1
тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;
телефони/факси: 021-222-07-37

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1
București, România.

Електронна адреса редакції:

clopotel@uur.ro

Друкарня:

«RCR Print»,
Бухарест, Румунія

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші, загадки
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * вироби своїми руками
- * дидактичну сторінку
- * переклади румунських класиків
- * сторінку народознавства
- * рубрику «Славетні українці»
- * рубрику «Вивчаємо англійську»

Дзвоник завжди радо прислухається
до ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

На обкладинці давня великодня листівка.

джерело: <https://spadok.org.ua>

*Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!*

ВЕРЕДУЄ ПИШНА ПАСКА

Вередує пишна паска:
Гей, посуньтєся, будь ласка,
Заграйте мені нині маршу,
Бо я паска тут найстарша.

Раптом, що се? Рідна нене,
Порося, та ще й печене,
Скочило, на рівні ноги,
Гей, вступайтєся із дороги.

Аж тут хрін із бородою,
Вже готувтєся до бою,
Маю гичку, як корону,
Зараз вас усіх захроню,

Обізвались крашаночки,
Крашаночки невеличкі,
Хоч хвалитись нині гріх,
Ми найкращі з вас усіх.

Надійшло до всіх кропило,
Накропило, насварило,
Мир хай буде всім сьогодні
Бо то свята Великодні.

*За матеріалами:
Ярослава Музиченко, «Великдень».*

Вікторія СТАСІВ

ВЕЛИКДЕНЬ

Писанку святкову
У руці тримаю,
На велике свято
Її зберігаю.

Вчора бабця вранці
Спекла смачну паску,
Поклала у кошик
Яєчка, ковбаску.

А ще – кусок масла,
Сиру, нову свічку –
Будемо у церкві
Молитись усю нічку.

Їдемо до храму,
А личка рум'яні,
Зібрали у кошик
Ми паски духмяні.

Я зібрала також
Кошик з крашанками,
Поставлю святити
Поряд біля мами.

Вся сім'я у церкві,
Благодать з небес.
Святять паску, радість всюди,
Бо Христос Воскрес!

Ніна КУФКО

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Великдень – свято на весні.
Веселий гомін у шпаківнях.

Прозоре небо. Дні ясні.
Птахи вже повернулись з півдня.

До нас в кімнату залюбки
Веселий промінь сонця лине:
На вишивані рушники,
На стіл, на білу скатертину,

На паски пишні та пухкі,
На їх брилі молочно-білі,
На паростки вівса легкі,
Де крашанки лежать в тарілі.

Великдень... Все добро небес
Сьогодні тут у нашім домі.
Вітаємось: – Христос воскрес!
Заходьте, друзі і знайомі!

Григорій ЧУПРИНКА

ВЕЛИКОДНІ ДЗВОНИ

В небі, в зоряній безодні
Тонуть дзвони великодні.
Тонуть, тонуть, ніби сон,
Б'ються, дзвонять тон у тон;
З ними думка в небо лине,
З ними никне, з ними гине
Тьми заслон.

Гаснуть зорі.
Знову світло.
Все радіє, все розквітло.
Зникла сила перепон.
Вся земля – святий амвон!
Сяйвом душі всі облиті
І немає їм на світі
Заборон.

Анна ОВЧАРУК,
11 років

Повелителі усього живого

Розділ 2 Охорона Дерева Життя

Настала ніч. Дерево Життя стало завбільшки з товстого клена. Усе було тихо. Не цвіркотіли цвіркуни, не гухкали сови, не шаруділи миші, не дув вітер... Здавалося, навіть річка перестала текти та шуміти. Від цієї тиші починала боліти голова та ставало страшно.

Аж раптом пролунав звук. Не просто звичайний звук, а глибокий, моторошний. Усі тварини вмить прокинулися і побігли, хто куди. Лише пташка, яка сиділа під Деревом Життя, нікуди не бігла, лише вона не піддалася паніці, лише вона злетіла низько над землею, не покидаючи свого підзахисного... І це була Єлизавета, королева п'ятого царства пташок.

«Що за звук?» – подумала вона. Раптом її залило світлом. – «Що за світло, зараз же ніч?!»

– Це я! – вигукнуло «світло».

– Я не розумію, ти хто? – запитала пташка.

– Вдаєш, що не знаєш?! – заревів незнайомець.

– Ні! – а подумки вигукнула: «Так!».

Вона знала, хто це. Це не міг бути ніхто

інший, як царевич сьомого царства драконів. Він не раз нападав на її підданих. Лише ніколи раніше не наважувався напасти на саму королеву. Та схоже, що він вирішив змінити тактику. Цей дракон був величезний, червоний, з могутніми крилами, з коротким сильним тулубом і хвостом, із м'язистими лапами і великою головою з величезним гребенем.

– Авжеш, ти здогадуєшся, – очі дракона

звужилися до шпаринок.

– Я бачу тебе наскрізь, – проникливо та зловтішно прошипів він. – Я давно навчився знаходити тебе, – дракон повільно наближався до Єлизавети. – Тебе неймовірно легко відшукати.

– Пф! Ще подивимося, чи настільки ж легко перемогти! – пирхнула королева і накинулася на царевича.

Вона точно знала, що робити. Її вчили в школі, як боротися з драконами. У кожного царства є своя тактика ведення війни. Через численні напади на територію пташок кожен підданий цього царства має пройти

бойову підготовку. Єлизавета знала, що спершу нападати треба на лапи, потім – на хвіст, після того – на тулуб, і нарешті – на голову. Пташка накинулася на передні лапи свого ворога, той став на задні лапи,

вибивши пташку з рівноваги. Але та була швидка: ухилилася від удару хвостом і опинилася на спині суперника.

– Гр! Думаєш, мене так легко перемогти?! – прогарчав царевич і вдарив пташку хвостом по лапі.

Єлизавета прижмурилася – щось тут не так. В голові у неї майнуло:

«Та ким він себе уявляє?! Він вважає себе найважливішим драконом у світі? Хто йому таке намовов? – думала вона. – І де він заборонених ударів навчився? Деякі птахи помирають, коли їх вдаряють по тій точці лапи!»

Тільки встигла вона про це подумати, як сталося щось неймовірне: Дерево Життя зазвучало, заговорило! Його голос був зверхній, але розсудливий; був гучний, але не різав вуха.

– Царевичу сьомого царства драконів! Ти не правий! Ця птаха не королева твоїх яєць!

«Отже, Дерево Життя вмє читати думки!» – помітила Єлизавета.

– Їх ніхто не крав, їх з'їв твій брат через заздрощі! – продовжувало воно.

– Докази! Я хочу доказів! – загарчав у безсилій люті могутній дракон.

– Мені потрібно порозмовляти з тобою, драконе, наодинці, – сказало Дерево Життя.

І його та дракона перестало бути чути.

– Бачу, моя зміна скінчилася. Он і Завойовувич підходить. До побачення, Дерево Життя. Мені час летіти, мене вже зачекалися, – попрощалася королева п'ятого царства пташок і полетіла до своїх підданих.

(Далі буде)

Маруся ДОБРОСКИ,

У клас, с. Вишівська Долина

Лист українському народу

Дорогі браття українці!

Пишу вам цей лист, роздумуючи про те, як вам живеться в такі важкі часи. Вже рік пройшов, як росіяни напали на Україну, але ви не здаєтесь! На жаль, дуже багато людей загинуло. Але ви дуже сильні та сміливі, тому я впевнена, що росіяни ніколи не виграють цієї війни. Ніколи не здавайтесь і боріться далі за вашу землю!

Я знаю, що вам нелегко, що ви потерпаєте страх, холодні дні та ночі, поранення та голод. Та пам'ятайте, що для нас ви є справжніми героями: ви ночі недосипали, щоб захистити всіх – дітей, жінок та старших людей.

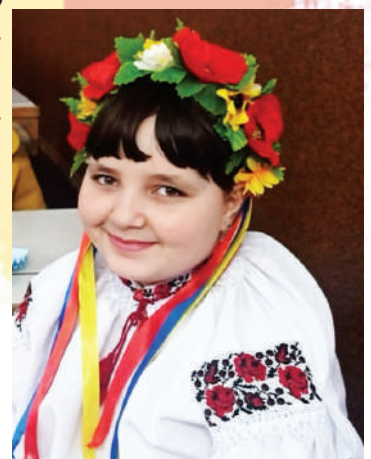
Ми співчуваємо вам, тому що у вас розділилися сім'ї – багато жінок та дітей зараз стали біженцями в чужих країнах і ви постійно сумуєте один за одним. А ще сумнішими є ті випадки, коли дехто з вас чекає народження дитини, але не зможе бути біля породіллі, коли ця радісна подія станеться.

Але життя переможе і я впевнена, що мир запанує знову у вашій країні, славній Україні.

Очікую побачити вас веселими.

*Слава Україні!
Героям слава!*

*З любов'ю,
Маруся.*

Степан К.Д. ТРАЙСТА

Бог темряви Одо та хоробрий лицар Тімо

Частина II

(Продовження з попереднього числа)

Одо хотів наживати п'ятами в гори, надіючись захватитися в якійсь печері або в якійсь темній-претемній норі, щоб звідти податися далі по той бік світу – у царство темряви, звідки якраз повернувся хоробрий лицар Тімо зі своєю нареченою, чарівною Полідрою. Але в який би бік не намагався він втікати, перед ним, мов із-під землі, появлявся лицар Тімо.

Зрозумівши, що не зможе втекти, не зможе уникнути двобою, він поклався на свої хитрощі:

– Хоробрий лицарю Тімо! Вислухай, що скажу тобі я, Одо – бог темряви, володар підземного царства.

– Слухаю тебе, Одо!

– Я Одо – бог темряви, володар підземного...

– Не мели мені дурниць! Знаю я, хто ти є. Давай говори, якщо в тебе є чого розумного сказати! Якщо ні – то мовчи!

– Певна річ, що в мене є розумні бесіди, тільки вислухай їх.

– Ну, то давай говори скоріш.

– Я б хотів, щоб ми й далі жили в мирі і злагоді...

– Це говорить той, хто напав на царство світла? Хто заманив мене в пільму і заволодів нашим царством?

– Що було – то минуло, давай забудьмо!

– Ого, такого не забудеш, дядку Одо!

– Ну, забудеш – не забудеш, а давай надалі будемо жити по-дружньому!

– Як це – по-дружньому?!

– А так – ти будеш панувати вдень, а я вночі,

і все буде нормально. Ти згідний, хоробрий лицарю Тімо?

– Овва, це насправді по-дружньому! Ні, дорогенький, не вийде! Ти зараз заберешся на всі чотири сторони світу!

– Ха-ха-ха! – розреготався Одо. – Ти думаєш, що я так просто відійду?! Помиляєшся, лицарю!

– Ні, ти не відійдеш, а згинеш! – відповів сміливим голосом лицар Тімо.

– Ха-ха-ха! Ти думаєш, що переможеш мене в двобой?!

– Я не збираюся ставати з тобою до двобою. Двобій для лицарів, а не для таких негідників, як ти!

– Ха-ха-ха! А тоді як збираєшся прогнати мене, якщо не хочеш боротися зі мною? Ха-ха-ха!

– Я тебе знищу, але це не значить, що я стану з тобою у двобій!

– Ха-ха-ха! Ось як... Ну, тоді витягай меч. Побачимо, хто кого!

– А навіщо мені піднімати на

тебе меч?

– А чим же тоді ти хочеш мене згубити?

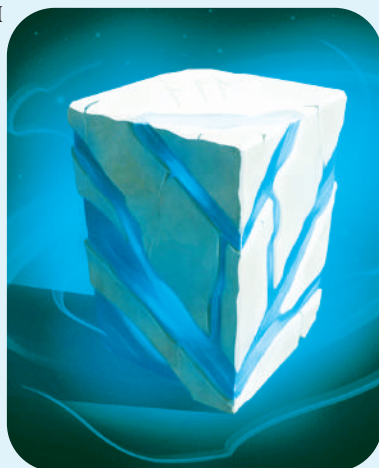
– Словом! – відповів Тімо.

– Ха-ха-ха! Ну, тоді вимовляй слово!

– Ти сам його прочитаєш, бо воно написане мовою твоїх предків, – сказав Тімо і витягнув камінь, на якому було написане те слово.

– А-а-а! – заревів не своїм голосом Одо і зник навіки із царства світла.

А ви, юні друзі, здогадалися, що за слово було написане на камені, який Тімо показав богам темряви?

КІНЕЦЬ

Артем ДОРОШЕНКО,

11 років

Правила поводження з домашніми та безпритульними тваринами

Одного разу, прогулюючись лісом і ласуючи соковитою ожиною, на галявині Ведмедик зустрів свого давнього знайомого Песика. Песик жив неподалік лісу, у великому будинку в добрих людей. Він із задоволенням почав розповідати про своє життя: як йому пощастило з дбайливими господарями, як за ним піклуються і доглядають. Але Ведмедику згадалась зовсім інша історія, яку йому розповідала колись бабуся. Коли вона була ще молодою, то бачила, як люди підгодували диких тварин їжею, якою їх годувати не потрібно. Потім дуже часто в наших лісових друзів виникало багато різних негараздів, досить серйозних проблем зі здоров'ям. То ж як правильно себе поводити з домашніми та дикими тваринами і як за ними правильно доглядати?

ПРАВИЛА ПОВОДЖЕННЯ З ДОМАШНІМИ ТВАРИНАМИ

1. Дотримуйтесь санітарно-гігієнічних норм утримання тварин – прибирайте екскременти в місцях їхнього утримування та місцях загального користування.

2. Дотримуйтесь режиму та правил годування.

3. Не давайте гуляти тваринам в тих місцях, де їм може бути небезпечно.

4. Приділяйте достатнього уваги своїм домашнім улюбленцям. Тварина – не декорація приміщення.

5. Дізнайтеся більше про тварину, яку ви утримуете, з надійних джерел інформації.

Дізнайтеся, як потрібно з нею поводитися, як треба за нею доглядати, яким чином її годувати і що забороняється їй робити.

6. Регулярно проводьте ветеринарний огляд тварини.

7. Не дратуйте тварину, ніколи не намагайтеся вдарити, штовхнути свого утриманця, адже цим можна злякати його і він через це може нанести пошкодження тим, хто поруч.

ПРАВИЛА ПОВОДЖЕННЯ З БЕЗПРИТУЛЬНИМИ ТВАРИНАМИ

1. Уникайте скупчення невідомих тварин (наприклад, собак) або одиноких диких звірів, обходьте їх іншим шляхом.

2. При зустрічі на вулиці зі зграєю незнайомих тварин не панікуйте, не махайте руками, не дратуйте тварин і різко не втікайте. Цим їх можна роздратувати (наприклад, собак) і вони поженуться за вами. Намагайтеся обережно йти в протилежний бік або залізти на дерево чи сховатися.

3. Не наближайтеся і не намагайтеся торкнутися незнайомої тваринки. Так її можна налякати і у відповідь вона може завдати вам шкоди: вдарити або ж укусити.

4. Якщо вас укусить або подряпає тварина, негайно зверніться до лікарні.

5. Не годуйте тварин і не зачіпайте їх під час їжі та сну – вони можуть розгніватися, налякатися і напасти на людину, завдати вам шкоди.

6. Особливо уникайте самок із дитинчатами – вони особливо агресивні в намірі захистити своїх малят.

Всеволод НЕСТАЙКО

Пригоди Журавлика

(Продовження з попереднього числа)

– Прррси, що хочеш! Все для тебе зрррблю!

– Кажуть, вчора увечері племінник вашої хазяйки впіймав і посадив у клітку чижику Ціві-Тівіка. Це мій друг. Його треба випустити на волю. Поможіть мені, дуже вас прошу.

– Ех-хе-хе! – важко зітхнув Грай і опустив голову. – Оцього, дрруже, не можу я зробити. Сьогодні вдосвіта моя хазяйка і її племінник двієчник Валерка поїхали в Київ. Кислячиха яблука на базар повезла, а племінник додому поїхав. Він у Кисві живе. Сюди в гості приїздив. І точно – була у нього в руках клітка, – Грай знову зітхнув. – Забрав він чижику в Київ.

– А де, де Київ?

– Ех-хе-хе!.. Далеко звідси Київ. Туди тобі не добігти. У Київ машиною треба їхати.

– Що ж робити? – в розпачі спитав журавлик. – Невже Ціві-Тівік навіки в неволю потрапив? Невже не можна його врятувати?

– Гірше за все на світі неволя. Хто-хто, а я добре це знаю. Ти мене визволив, тепер я чижику визволити спробую. Не побіжу я на вигін до пастушків, а побіжу я у Київ.

– І я, і я з вами! – вигукнув журавлик.

– Ні! – заперечно похитав головою Грай. – Тобі не можна. Дуже ти ще малий. Навіть літати не вмієш. А дорога далека й небезпечна. У Кисві такий рух, вулицю перейти страшно: так і дивись під колеса втрапиш. Ні, тобі не можна. Ну, ходімо! Ти до себе на болото, а я в Київ.

Пролізли вони під ворітьми, вийшли на вулицю.

– Стривайте! – раптом сказав журавлик. – Я зараз.

Повернувся він у двір, де біля призьби стояло цеберко з блакитною фарбою (хазяйка, видно, підмурок фарбувала), вмочив свого довгого дзьоба у фарбу, підбіг до хвіртки, де була табличка «У дворі злий собака», закреслив слово «собака» і написав «хазяйка».

– Пррравильно! – вищирився-засміявся Грай. – «У дворі злий хазяйка».

Хоч і не дуже грамотно, але правильно. Спасибі! Ну, бувай здоровий, журавлику! Може, ще й побачимось. Постараюсь визволити твого друга, якщо зможу. Прррощай! Гав-гав!

І, махнувши на прощання хвостом, Грай побіг по дорозі.

РОЗДІЛ IV

Журавлик журиється. Професор Кваквакум задоволений.

Мисливці. Несподіване рішення. «Їду в Київ!»

Журавлик щодня бігав у вільшаний гайок подивитися – може, прилетів уже Ціві-Тівік, може, визволив його вже з неволі Грай.

Але вільшаний гай зустрічав журавлика лише тихим журливим шелестом листя.

Дуже сумував журавлик. Не було дня, щоб не думав він про свого друга: як він там у неволі, чи живий, чи здоровий. І про Грая думав, – може, загинув добрий собака десь під машиною у Кисві. І відчував себе винним, – то ж через нього подався Грай у далекі мандри.

(Далі буде)

Наталка ЛОГВИН

ВЕСЕЛІ ВЕДМЕЖАТА

Сашкові канікули швидко пролітали. Йому з бабусею було весело. Вони разом ходили на прогулянки, їздили до магазину за покупками, тихими літніми вечорами гуляли затишними вулицями приморського селища. А одного дня, коли світило яскраве сонечко і було тепло, вони вирішили піти в парк. Настрій був чудовий. Сашко дорогою співав, стрибав, показував, як вміє танцювати брейк. Бабуся раділа за нього. За розвагами вони не зогледілись, як дійшли до парку.

– Давай присядемо на лавку, – сказала бабуся, – і трішки відпочинемо.

– Добре! – відповів Сашко і відразу запитав: – Бабусю, а ти можеш розказати ще щось цікаве? Мені так подобається тебе слухати.

– Звичайно, можу, – відповіла бабуся. – А я тобі не розповідала про веселих ведмежат?

– Ні, не пригадую, – відповів Сашко.

– Тоді не відволікайся і уважно слухай.

Якось напровесні ми з дідусем повільно їхали ліською вузькою дорогою. Деревця вже почали пробуджуватися і зеленіти, весело співали пташки, природа навколо оживала.

Аж тут перед нами на дорогу несподівано вийшла велика ведмедиця. Всі машини спереду і на зустрічній полосі почали зупинятися, аби пропустити її. Проте вона не поспішала. Дійде до середини дороги, зупиниться, оглядеться і далі не йде. І знову повертається назад. Та коли в черговий раз ведмедиця вернулася в кущі і винесла звідти в зубах маленьке ведмежатко, всі зрозуміли: вона хоче перевести через дорогу своїх маленьких гарненьких діточок.

– А чому ж вони не йшли відразу за нею? – запитав Сашко.

– Та тому, що вони були ще дуже маленькі і для них все навколо було новим і незнайомим. Адже ведмежата народжуються взимку в барлозі, де мама-ведмедиця годує їх молоком. Там вони потрошку підростають і лише коли сніг розтане, починають вилазити з барлогу. Отак і ці ведмежата зовсім недавно вперше у своєму житті побачили яскраве сонце, високі дерева, густі кущі, слизьке каміння, сипучий пісок; почули пташиний спів та шум водоспаду; смакували травичку і спробували пити холодну воду. Їм усе навколо було незнайоме, а тому вони відволікались і не чули маму-ведмедицю.

А ще вони були дуже грайливі, пухнасті і кумедні. Один із них був схожий на м'яч, ми його так і про-

звали – М'ячик, бо він то згортався в клубочок, мов їжачок, і котився вперед, то піднімався на задні лапки, оглядався навколо і стрімко біг до лісу. Другий, ми прозвали його Бешкетун, все хотів залізти на дерево, проте йому це не вдавалось, бо не мав сили та міцних кігтів і кожного разу падав із дерева на землю. А третій – Лінивець – взагалі не хотів ні гратися, ні йти за ведмедицею. Він сидів, очікував та спостерігав за своїми грайливими братиками. Тому ведмедиця підійшла до Лінивця, ніжно взяла його зубами за шкірку, перенесла через дорогу і залишила там сидіти в кущах.

Сама ж повернулася, аби перенести через дорогу М'ячика і Бешкетуна. Проте вони не хотіли йти за нею, не слухали її. Мама-ведмедиця не могла з ними впоратись.

Як тільки вона перенесла М'ячика до середини дороги, Бешкетун сам почав бігти за нею. Мама оглянувшись, випустила М'ячика, рикнула – і він зупинився та сів на дорозі. У цей момент М'ячик згорнувся в клубочок і покотився назад.

Тоді Ведмедиця повела за собою через дорогу до Лінивця Бешкетуна і знову пішла через дорогу забрати М'ячика. Поки вона забирала М'ячика, Бешкетун знову повернувся на середину дороги, піднявся на задні лапки і почав оглядатися навколо та шукати маму.

Всі водії терпляче спостерігали за цією веселою виставою. Проте нічим на могли допомогти, бо й самі боялися ведмедиці.

А ведмедиця ніяк не могла переправити через дорогу цих двох ведмежат. Тоді вона не на жарт розсердилась і рикнула так, що ведмежата чимдуж один за одним побігли за нею через дорогу до Лінивця. Коли вони всі зібралися до купи, ведмедиця їх перелічила поглядом і пішла далі до лісу, а маленькі ведмежата слухняно побігли за нею. Лише після цього всі автомобілі продовжили свій рух.

– Сашко, а як ти думаєш, дідусь і всі інші водії правильно зробили, що зупинились і дали можливість ведмедиці перевести ведмежат через дорогу?

– Звичайно, бабусю! Вони ж маленькі і не розуміють, як потрібно переходити дорогу.

– Так, слушно кажеш. Вони не знають правил дорожнього руху. Проте маленькі ведмежата є частиною нашої природи. А люди повинні бути терплячими, розумними і берегти природу. А тепер, розумнику ти мій, досить відпочивати, давай далі оглядати парк!

Михайло Гафія ТРАЙСТА

Неймовірні пригоди Панаса Гусонаса

частина III

(Продовження з попереднього числа)

31. Панас Гусонас — хрещений батько

Ледь встигла Мара простелити скатертинку, як на ній появились різні страви: печені, варені, копчені та смажені.

О, Господи, чого тільки там не було: борщ із бурячка, із квасолі, із гороху, і ріплянка, і капустянка, і суп курячий, і бограч овочевий, і гуляш із маржини, і левеш гусячий, а далі — м'ясо, сало, різні ковбаси, а вареників та пиріжків — цілі купи, наче на Сигітському ярмарку.

Побачивши такі смачні страви, куми Нічниця, Попелюха, Одмінник, Перелесник та Песиголовці разом з нареченою та її дочками накинулись на скатертинку, мов єгипетська саранча.

— Гов! Що це за манери?! — пролунав, наче грім серед ясного неба, голос священика — гуцула Дмитра Кокотюхи.

Почувши такий різкий голос, куми стали, мов укопані, але через короткий час Одмінник запитав:

— А хіба ж ми не на весіллі?

— На весіллі, на весіллі, — відповів трохи лагідніше отець Кокотюха.

— Тоді чому нам заборонено їсти, пити та веселитись? Що це за весілля?

— Та не заборонено, але спочатку треба помолитись Господу Богу за його дари, а потім вже можна і їсти.

— Ну, тоді помолімся скоріше, немає чого часу гаяти!

— Молімся, молімся, борзо молімся! — в один голос закричали куми.

— Ну, тоді моліться!

— А ми не знаємо, як. Помолись ти за нас! — почали благати отця Кокотюху.

— Я би помолився за вас, але ви не християни!

— І тоді що, ми не будемо їсти?

— Та будете, але спочатку вас треба охрестити!

— То давай охрести нас, бо ми голодні!

— Ми таких страв не їли ніколи!

— Охрести нас, охрести нас!

— Гаразд, але вам треба хрещеного батька, звідки його взяти?

— Охрести нас без отого, як його... батька отого...

— Без хрещеного батька не годиться!

— І тоді що, ми не будемо їсти?

— Та будете їсти, будете, — озвався Панас. — Я буду вам за хрещеного батька.

Отець Дмитро Кокотюха охрестив у річці під мостом усіх кумів, наречену і дочок, які відразу ж, звільнившись від

злих духів, стали скромними, мирними та богобоязливими християнами.

Після гостини Мара сказала:

— А тепер будете мене вінчати, а вони будуть кумами!

— А з ким же я тебе звінчаю, дочко? — запитав лагідним голосом отець Кокотюха.

— Як це — з ким? — здивувалась Мара. — Із Панасиком, він мене засватав.

— Засватати засватав, це правда, але ж тепер він твій хрещений батько! Не годиться, це гріх перед Господом — великий гріх.

Ось так Панас не тільки позбувся небажаної нареченої, а й разом із отцем Кокотюхою похрестив Мару з її дочками, а разом з ними й Нічницю, Попелюху, Одмінника, Перелесника та Песиголовців.

(Далі буде)

●●● Славетні українці ●●●

Костянтин Острозький

З Ольгою Сенишин

Це один із найбільш блискучих стратегів в історії України, видатний державний і військовий діяч першої половини 16 століття та один з найбагатших магнатів Великого князівства Литовського. Це саме та постать, яку ми маємо наслідувати у справах військових, шляхетських, меценатських та політичних. Нині Костянтина Івановича Острозького своїм національним героєм вважають одразу три народи – литовці, білоруси та українці. І це передусім тому, що цей видатний полководець виграв битви проти московитів та був поборником татар. Про його часи писали: *«Раніше литвини не питалися "скільки ворогів?", а питали "де вони?"»*.

Про особисте життя Костянтина Івановича Острозького відомо мало. Вважається, що князь народився 1460 року на Волині, рано втратив обох батьків. Своє походження родина Острозьких вела від самого Володимира Великого Рюриковича і мала серед предків багатьох видних діячів. Князь Костянтин був близький до двору великого князя Литовського, керівника Великого князівства Литовського, до складу якого входила тоді й Україна. Протягом життя він набув неабиякого впливу при дворі, досяг вражаючого статусу, володіння і коштів завдяки своєму хисту воєначальника. *«Князь Костянтин може бути названий найкращим воєначальником нашого часу»*, – писав папський легат у Польщі. Такої високої оцінки сучасників він заслужив через те, що провів, за деякими даними, 35 битв і виграв 33 з них.

Перша з невдалих битв сталася 1519 року, коли польсько-литовсько-руські сили не змогли перемогти вдвічі більшу потугу кримськотатарського хана. У результаті другого програшу в 1500 році Костянтин Іванович потрапив у полон до московитів на довгих 7 років. На той час Острозький уже проявив свій військовий геній у багатьох боях і три роки як носив титул Великого гетьмана Литовського (у наш час прирівнюється з посадами міністра оборони й водночас головнокомандувача армії). Князь присягає служити московському царю, але при першій же нагоді втікає до Литви. Тут його зустріли з великою шаною і повернули булаву вели-

кого гетьмана, усі володіння, титули, привілеї. Невдовзі він став навіть впливовішим, ніж був до полону.

Через декілька років Костянтин Острозький здобув одну з найславетніших перемог польсько-литовських сил над Московією за всю історію. Під Оршею 1514 року керовані ним війська, що склалися із литовських, польських, білоруських, українських загонів різних родів військ, розгромили московську армію та взяли в полон її воєначальників. Острозький тоді фактично врятував Велике князівство Литовське від московської експансії. Якби не ця перемога, то цілком могло статися, що значна частина її земель опинилася б у складі Московії. І тоді наша історія, а також Білорусії й Литви, була б дещо іншою. Через 13 років українського полководця з тріумфом зустріли в Кракові – великій європейській столиці того часу. Туди він привів полонених татар після перемоги над Ольшаницею.

Після Орші Король Польський і Литовський Сигізмунд Старий задарував гетьмана привілеями. Острозький вперше довічно став головнокомандувачем Великого князівства Литовського. До того ж він, неначе король, мав право завіряти документи печаткою на червоному воску та всупереч забороні для православних займав найвищі державні посади Королівства Польського. Авторитет князя Острозького був настільки великий, що найбільш важкі для суду справи між магнатами і шляхтичами довірялися королем і сеймом (представницьким органом влади) винятково йому. Як один із найвизначніших меценатів та власників землі того часу, князь Костянтин перетворив місто Острог на осередок слов'янської культури, витрачав кошти на будівництво та ремонт православних храмів, захищав національні та релігійні інтереси населення Галичини.

Проживши бурхливе і достойне життя, у 1530 році Костянтин Іванович відійшов у кращі світи. Його поховали, згідно із заповітом, у Києво-Печерському монастирі. Сьогодні ім'я князя Костянтина Острозького носять вулиці та військові частини. У 2008 році його було канонізовано Українською православною церквою (Київським патріархатом) і відтоді 26 лютого є днем його пам'яті.

Тематична картка «Квітень»

1. Прочитайте виразно віршик Олени Ерато та вивчіть його напам'ять:

*Квітень в гості завітав,
Килимок з трави прослав,
Із птахами привітався,
Сонцем зранку посміхався,
Вітерець легкий приніс,
Розбудив і сад, і ліс.
Прокидаються поля,
Розквітає вся земля.*

Відгадайте три слова, які згадуються у вірші про місяць квітень і починаються на літери *т, н, с*. Поєднайте ці слова з відповідними ознаками:

т ○○○○○

співучі

н ○○○○○

яскраве

с ○○○○○

шовкові

2. До корення *квіт* додайте різні закінчення та запишіть слово, що відповідає кожному з малюнків:

- *квіт* ○○○○

- *квіт* ○○○

- *квіт* ○○○○○○

Довідка: місяць,
рослина, тканина.

3. Розгляньте уважно зображення та допи-

шіть правильні закінчення за допомогою запитань:

Квітчас ○○○○
луг

Який?

Квітчас ○○○
сорочка

Яка?

Квітчас ○○○
дерево

Яке?

4. Впишіть у кружечки звичайні або пестливі форми до поданих слів :

килимок — ○○○○○○

сонце — ○○○○○○○○

вітерець — ○○○○○○

трава — ○○○○○○○○

5. Визначте рід слів із попереднього завдання та запишіть їх у колонки.

один одна одне

6. Підкресліть у вірші О. Овсієнко «На Великдень» слова, написані з великої букви:

На Великдень у селі
Раді діточки малі.
В церкві свічечки горять,
Всюди Бога благодать.

7. Поміркуйте про те, як готуються сім'ї до Великодня, і допишіть речення:

Бабуся пече п .

Ми з мамою розписуємо п .

До церкви ми несемо великодній к .

На Великдень ми вдягаємо в .

9. Відгадайте слова й дізнаєтеся три види розпису яєць.

Відгадай слова

П + И + С А Н Л - Л + К + А

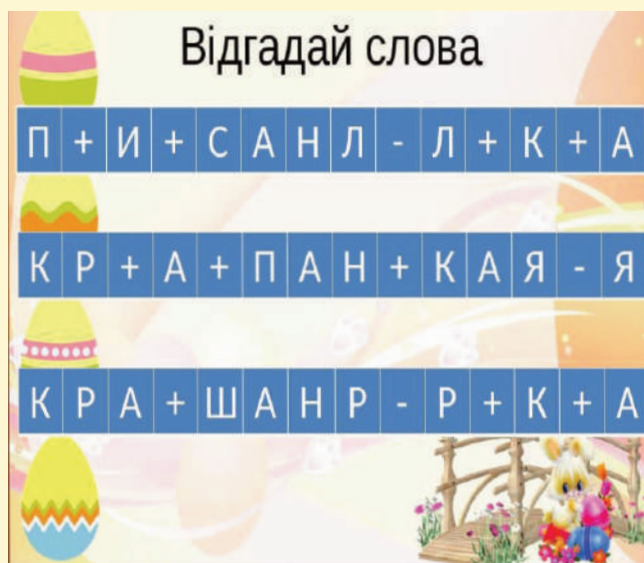
К Р + А + П А Н + К А Я - Я

К Р А + Ш А Н Р - Р + К + А

8. Конкурс «Великодній кошик».

Перерахуйте все, що українці традиційно кладуть до святкового кошика на Великдень. Впишіть ці слова у відповідну колонку таблиці. Переможцем стане той учень, який впише найбільше слів. Успіхів!

Довідка: *члз 'ндх 'вннт і 'вдвзж 'пннтвдн і пннтпн олзж 'пжжж, цр, мжжж, цжжж, цжжж, цжжж*

Рубрику підготувала
Анка Майданюк Штубіану

Вивчаємо англійську

З Іриною Савіною

1. Прочитай віршик «Easter Rabbit». Згадайся, про що в ньому йдеться.

*Easter Rabbit is
Fat, fat, fat.*

*His soft little paws go
Pat, pat, pat.*

*His fluffy pink ears go
Flop, flop, flop.*

*When Easter Rabbit runs, he goes
Hop, hop, hop!*

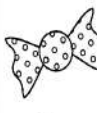
2. Який гарний кошик у зайчика! Розмалюй зображення за цифрами.

Color by Number

1 - Blue	3 - Green	5 - Brown
2 - Red	4 - Purple	6 - Yellow

3. Подивись на малюнки, незакінчені слова та окремі літери. Впиши літеру, яка підійде якнайкраще.

 _____asket (a) (b) (f) (g)	 _____abbit (w) (c) (r) (b)
 _____andy (v) (n) (c) (g)	 _____hick (r) (s) (c) (e)
 _____ggs (b) (l) (e) (p)	 _____elly beans (j) (n) (l) (o)

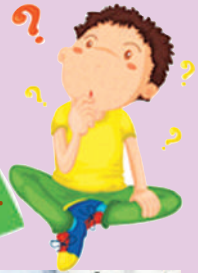
4. Пригадай прикметники, які допоможуть тобі описати ці малюнки словами.

	basket
	candy
	egg
	rabbit
	chick

? Відгадай ?

Загадки від Наталі Гуркіної

Сонце сяє із небес.
Знайте всі: Христос Воскрес!
Скоро будем святкувати,
День цей світлий прославляти.
В церкву сім'ями підемо!
Що у кошик покладемо?

Як її ми випікаєм,
То молитву промовляєм.
В страві цій є Божя ласка.
Ця святкова здоба — (паска) (псак)

Ми кладемо в кошик паску,
Масло, сир, кільце ковбаски,
Крашанки, м'ясяця півкіль,
Свічку, хрін, звичайну... (чілс) (сілс)

Писачок до рук візьмемо,
Візерунки нанесемо.
Про неї пише читанка —
Це яєчко... (якняшп) (писач)

Ми яєчка пофарбуєм,
Пасочку смачну зготуєм.
Смакувати не набридне,
Як у дім прийде... (Белікдєнь) (елікдєнь)

Зроби своїми руками

Великодні яйця

Існує багато видів розпису яєць з нагоди великодніх свят. Деякі з них – давні й традиційні, інші – нові, які використовують сучасні та нетрадиційні матеріали. Сьогодні пропонуємо вашій увазі прикрашання великодніх яєць в техніці декупаж.

Необхідні матеріали:

варені яйця (бажано білі), білок (на 10 яєць достатньо 1 білка), пензлик, гарні паперові серветки, ножиці.

Хід роботи:

Крок 1. Всі серветки з малюнками складаються не з одного, а з двох-трьох шарів тонкого паперу. Тому нижні шари вам потрібно відокремити, залишивши тільки верхній – той, який прикрашений малюнком.

Крок 2. Розкладіть перед собою приготовані серветки і виберіть ті частини зображення, які потрібно нанести на яйця. Ножицями акуратно виріжте ці малюнки чітко по контуру. Якщо ви хочете прикрасити яйце зображенням з дрібними нерівними краями, то виріжте його по наближеній до країв лінії.

Крок 3. Яєчний білок покладіть в мисочку і добре розмішайте, щоб він став однорідним (збивати не потрібно). Занурте пензлик у

білок і змастіть ним поверхню яйця. Далі, поки білок не висохнув, накладіть на яйце зображення із серветки і ще раз змажте зверху пенз-

ликом, приклеївши до яйця. Прослідкуйте, щоб краї малюнка також були добре приклеєні.

Крок 4. За такою ж схемою прилаштуйте по яйцю й інші малюнки із серветок. Декоруйте декупажем інші приготовані яйця. Акуратно покладіть яйце на тачку або підставку так, щоб яйця не торкалися одне одного: інакше вони можуть склеїтися і малюнки деформуються.

Якщо ви вживаєте такі великодні яйця, то більше нічого робити не потрібно. Такі яйця абсолютно безпечні і після декорування, адже в декупажі немає шкідливих речовин, таких як клей або лак. А якщо ж ви хочете створити сувенірні яйця, то краще перед декоруванням видуті вміст, а після нанесення зображень покрити яйця акриловим лаком.

Підготувала Людмила Дорош

Христос Воскрес, моя дитино!

Слова: Катерина Перелісна, музика: Юрій Кера

1. Хри - стос вос - крес, мо - я ди - ти - но! Хри - стос вос - крес,
2. Да - вай же, до - неч - ко, мо - ли - тись, ди - вись на хмар-

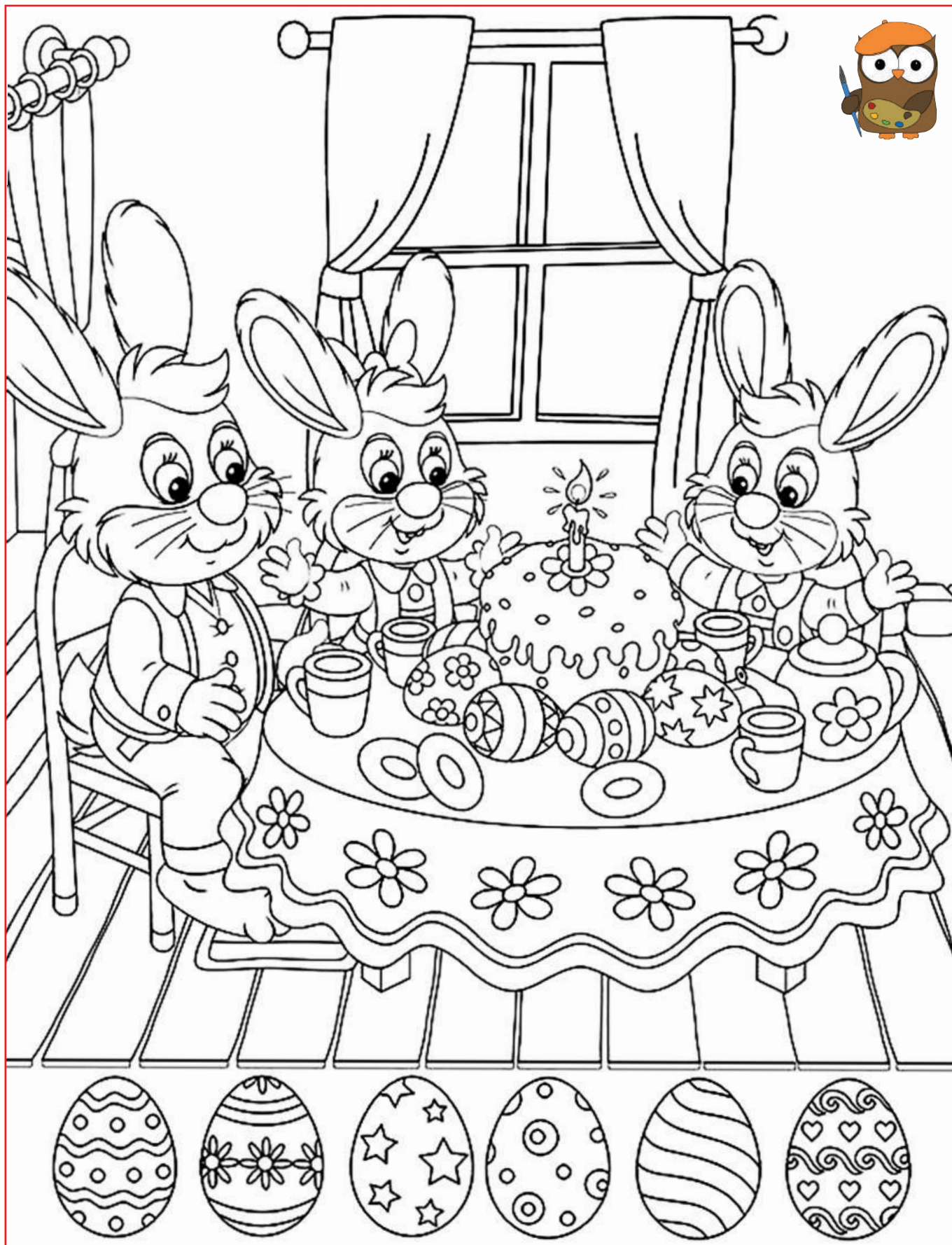

1. Хри - стос вос - крес! Впа - ді - мо вдяч - но на ко - ло - на
2. ки до не - бес, Бог ми - ло - серд - ний лю - бить ді - ток...

1. І по - мо - лі - мось до не - бес.
2. Хри - стос вос - крес! Хри - стос вос - крес!

Музей розписаних яєць

Сторінка народознавства з Ольгою Сенишин

Без писанок чи крашанок, які протягом століть прикрашали житла українців, сьогодні нам важко уявити Великдень. Звичай розписувати яйця існує у багатьох країнах світу. Проте саме в Україні розпис яєць вирізняється різноманіттям технік, регіональною специфікою зображених знаків на кольоровому чи одноколірному тлі. Орнаменти, які покривають наші писанки, ніколи не повторюють один одного і в той же час складаються з подібних деталей. Оті деталі майже цілком збігаються з орнаментами вишивок на рушниках, килимах, з розписом глечиків та іншої української кераміки. А це говорить про те, що всі ті значки – кривульки, хрести, піки, хвильки, зірки і т.п. – несуть в собі якесь не завжди зрозуміле значення, а тому вважаються символами.

Відомо, що писанка з'явилася ще в передхристиянські часи і була важливим елементом різних обрядів. Найчастіше такі обряди були приурочені до річного циклу відродження природи і оспівування її сил, адже яйце для більшості древніх народів символізує початок, нове життя, відродження. В Україні традиції писанкарства сягають сивої давнини, але в той же час залишаються живими і сьогодні – українці продовжують створювати писанки та крашанки, навіть встановлюють цим декоративним об'єктам памятники та організовують музейні виставки. Унікальним мистецьким центром писанкарів, нашою національною гордістю є музей писанкового розпису або музей «Пісанка», що у м. Коломия, Івано-Франківська область. На момент його відкриття 26 жовтня 1987 року це був єдиний у світі музей писанки.

Музей «Пісанка» був створений на основі колекції писанок Коломийського музею народного мистецтва Гуцульщини. Сучасна будівля музею вражаюча: її прикрашає пам'ятник писанці із кольорового скла висотою 13,5 метрів та 10 метрів у діаметрі. Її вважають найбільшою писанкою у світі. Незвичайну будівлю було спроектовано у 2000 році, коли музей був змушений переїхати з іншого приміщення. Її звели за 90 днів спеціально для того, щоб експонувати та зберігати витвори писанкового мистецтва. Через деякий час музей у вигляді яйця став візитівкою Коломиї.

Збірка музею налічує понад 12 тисяч писанок і декоративних яєць із різних регіонів України та країн світу. Це воістину масштабна та дивовижна колекція, яка зберігає серед інших і традиції ще дохристиянських часів. Головна виставкова зала виконана у формі яйця та розфарбована у червоний колір. Всі писанки розміщені групами, відповідно до регіону України, де вони були намальовані. Серед експонатів – писанки, мальованки, дряпанки, створені на курячій, гусячій, страусовій чи навіть перепелиній шкаралупі. Також у колекції широко представлено декоративні яйця, оздоблені вишивкою, аплікацією насінням з різних злакових культур, соломкою. Є там яйця дерев'яні інкрустовані й різьблені, керамічні писанки та декоративні яйця з напівкоштовного каміння, декоровані технікою перегородчастої емалі. А ще тут можна побачити декоративні яйця й писанки з Білорусі, Чехії, Румунії, Словаччини, Польщі, фарфорове яйце з Франції, ізраїльські кам'яні яйця, весільні обрядові яйця з Алжиру, декоративні яйця з Данії, Індії, Китаю, Ізраїлю, США, Канади, Пакистану, Шрі-Ланки та Єгипту. Також експонуються писанки з підписами відомих діячів України.

У 2013 році у Львові під час розкопок на вулиці Шевській у водозабірній башті було виявлено найдревнішу 500-літню писанку на гусячому яйці із зображенням безконечника. Згодом цю унікальну писанку подарували музею в Коломиї. Ця писанка, віднайдена на території сучасної України, є найдавнішою не тільки в колекції музею, а й загалом в Україні.

Крім писанок, у музеї можна помилуватися розписом по кераміці, традиційними гуцульськими килимами та іншими автентичними предметами інтер'єру. До того ж, у музеї в кожного відвідувача є можливість спробувати доторкнутися до стародавнього мистецтва розпису яєць. Тут регулярно проводять навчання для людей, які хочуть навчитися розписувати писанки, та презентації відомих народних митців.

Пишаємося нашими дітьми!

**Теодора Лукан,
3 клас, с. Нісіпіт, Сучавський повіт**

**Софія Торак,
3 клас, с. Нісіпіт, Сучавський повіт**

**Андрея Ігнатюк,
3 клас, с. Нісіпіт, Сучавський повіт**

**Петруца Марія Ботнар,
3 клас, с. Нісіпіт, Сучавський повіт**